

SOCIETATEA CU RĂSPUNDERE LIMITATĂ. CONVOCAREA ADUNĂRII GENERALE A ASOCIAȚILOR

**Conf. univ. dr. Lucian Bernd Săuleanu
Universitatea din Craiova
Facultatea de Drept și Științe Administrative**

Premisă. Deși legea recunoaște expres administratorului calitatea de a convoca adunarea asociațiilor, totuși considerăm că alături de acesta mai au această calitate și cenzorul și asociații.

S-a susținut în doctrină că subiectul de drept căruia legea îi acordă dreptul de a convoca adunarea generală este administratorul și că nici o altă prevedere a Legii societății comerciale nu instituie o derogare de la această regulă¹. Considerăm criticabil acest punct de vedere, neputând reține doar administratorului dreptul de a convoca adunarea generală, deoarece, în primul rând, nu este un drept, ci o obligație, chiar art. 195 alin. 1 menționând că „administratorii sunt obligați”; această obligație privește și situația convocării cel puțin o dată pe an, dar și ori de câte ori este necesar; pe de altă parte, după cum vom argumenta în continuare, posibilitatea de a convoca adunarea o au și cenzorii, concluzie ce se desprinde chiar din textul legii, dar și asociații. Vom considera convocarea de către administrator ca fiind regula, iar celelalte situații, ca și în cazul societăților pe acțiuni, le vom considera „convocări anormale”² având un caracter excepțional și instituite de legiuitor ori recunoscute pentru protejarea societății sau a celorlalți asociați.

Convocarea de către administrator. Convocarea adunării asociațiilor se face de administratori la sediul social, cel puțin o dată pe an sau de câte ori este necesar (art. 195 alin. 1).

Administratorul trebuie să dețină această calitate la momentul la care comunică convocatorul, în caz contrar, convocarea adunării generale de către administratorul care fusese revocat, este nulă³. Dacă la momentul convocării, persoanele care au convocat adunarea nu mai aveau calitatea de administratori, hotărârea prin care fuseseră numiți fiind anulată prin hotărâre judecătorească irevocabilă, sunt nule atât convocarea, cât și hotărârea adoptată de adunarea astfel convocată⁴.

Când este un singur administrator, soluția este simplă, însă în cazul în care societatea are mai mulți administratori, identificarea persoanei ce-i revine obligația este

---

¹ C. Predoiu, Gh. Piperea, în St. D. Cârpenaru, S. David, C. Predoiu, Gh. Piperea, *Legea societăților comerciale. Comentariu pe articole*, Ediția 4, Editura C.H. Beck, București, 2009, p. 764.

² I.L. Georgescu, *Drept comercial român*, vol. II, Ed. C.H. Beck, București, 2002, p. 315.

³ Curtea de Apel Constanța, Secția comercială, maritimă, fluvială și de contencios administrativ, decizia nr. 478/COM/2004, *apud* Cristina Cucu, Marilena-Veronica Gavriș, Cătălin-Gabriel Bădoiu, Cristian Haranga, *Legea societăților comerciale nr. 31/1990*, Editura Hamangiu, București, 2007, p. 220.

⁴ Tribunalul București, Secția comercială, sentința nr. 237/2005, în Cristina Cucu, Marilena-Veronica Gavriș, Cătălin-Gabriel Bădoiu, Cristian Haranga, op. cit., p. 221.

puțin mai complicată, soluția depinzând de modalitatea în care asociații prin actul constitutiv au înțeles să lămurească modalitatea de lucru a administratorilor.

Astfel, art. 197 alin. 3 menționează că dispozițiile art. 75, 76, 77 alin. 1 și 79 se aplică și societăților cu răspundere limitată.

Art. 76 alin. 1 prevede că în cazul în care în actul constitutiv s-a stabilit ca administratorii să lucreze împreună, decizia trebuie luată în unanimitate. Așadar, într-un astfel de caz, decizia de convocare nu poate fi luată de un administrator în mod independent.

Per a contraio un singur administrator va putea convoacă adunarea generală dacă în actul constitutiv s-a prevăzut că administratorii lucrează independent.

Dacă există un consiliu de administrație (deși legea nu prevede o astfel de obligativitate) se aplică, fie regulile stabilite în actul constitutiv (de exemplu, regula majorității), fie regula unanimității așa cum rezultă din art. 76 alin. 1; un singur administrator sau chiar președintele consiliului de administrație nu pot convoca adunarea generală⁵.

Deși lucrurile par simple în descifrarea soluției în funcție de modalitatea de lucru stabilită prin actul constitutiv, totuși considerăm util a ne apleca asupra situației mai des întâlnite, anume cazul unei societăți în care sunt mai mulți asociați și sunt numiți doi administratori, iar prin actul constitutiv nu au stabilit modalitatea de lucru a acestora. În mod direct am considera aplicabil art. 76 alin. 1 care stabilește unanimitatea, însă care este soluția când o astfel de unanimitate nu se întrunește (mai ales dacă cei doi administratori sunt și asociați). Legiuitorul a stabilit că în cazul unei divergențe între administratori, decizia revine asociaților care reprezintă majoritatea absolută a capitalului social, însă observăm că nu ne ajută să găsim un răspuns la întrebarea noastră. Oricum, art. 75-76 au fost adoptate cu scopul de a reglementa operațiunile comerciale.

Am putea susține că legiuitorul nu a oferit un sistem suplu cu privire la modalitatea de lucru a administratorilor, cum, de altfel, nu a făcut-o nici în privința votului în adunare. Poate este consecința puternicei amprente a caracterului personal ce domină această formă de societate? Poate că nu au fost identificate formule suplimentare de convocare, de adoptare a unei modificări etc. tocmai pentru a „forța” asociații să găsească soluții de comunicare? Poate că unghiul nostru strict juridic, ce dorește a fundamenta orice soluție pe un temei de drept?

Până la urmă constatăm că ne interesează mai mult aspectele formale, adică cine convoacă adunarea, decât finalitatea, adică formarea voinței, luarea unei hotărâri necesare activității comerciale. În cazul societăților pe acțiuni se justifică o astfel de rigoare, mai ales că avem dispoziții exprese imperative⁶. Discuțiile sunt aproape sterile dacă încercăm să ne îndreptăm atenția către situațiile concrete, adică a societăților cu răspundere limitată cu 2-3-4 asociați și în care unul sau mai mulți dintre ei sunt și administratori, iar activitatea comercială se desfășoară prin participarea zilnică a acestora. Acesta este tiparul.

Insistând pe finalitatea ce se deduce din spiritul formei societății și nu în lipsa oricărui fundament juridic considerăm că are posibilitatea de a convoca adunarea oricare

---

⁵ Philippe Merle, *Droit commercial. Sociétés commerciales*, Ed. Dalozz, Paris 2001, p. 500.

⁶ Cu privire la adunările generale ale acționarilor a se vedea L. Săuleanu, *Societățile comerciale. Adunările generale ale acționarilor*, Ed. Hamangiu, București, 2009.

dintre administratori chiar și când s-a stabilit că aceștia lucrează împreună, condiția unanimității stabilită de art. 76 alin.1 aplicându-se doar operațiunilor comerciale.

Oricum, acceptarea acestei soluții răzbate din cazurile în care trebuie să se convoace adunarea:

- fie cel puțin o dată pe an, astfel că nu putem să considerăm nelegală convocarea făcută doar de unul din administratori care nu face altceva decât să respecte un text de lege;
- fie ori de câte ori este necesar, astfel că sub acest aspect (discutabil din perspectiva oportunității și stabilirii necesității) nu putem să-l considerăm culpabil pe administratorul care a apreciat urgența și importanța și a convocat asociații tocmai pentru a-și exprima punctul de vedere; dispoziție legală expresă avem, dimpotrivă, pentru situația în care a decis singur și a creat o pagubă societății.

Și într-un caz și în altul asociații nu pot invoca „un deranj” al convocării în condițiile în care aceștia prin hotărârile ce le iau (în măsura în care se realizează majoritatea cerută) formează voința societății. De altfel, pe astfel de considerente ce țin mai mult de finalitatea instituției juridice, dar care totuși găsesc un sprijin în textele de lege, vom considera că și asociații pot convoca direct adunarea generală.

Tot în privința convocării efectuate de administrator se impune a lămuri ce se înțelege prin expresia „de câte ori este necesar” (art. 195 alin. 1), întrucât convocarea și în astfel de cazuri este o obligație pentru administrator, iar neconvocarea atrage răspunderea acestora pentru daunele pe care le-a suferit suficient ca urmare a neconvocării.

Legea nu conține criterii⁷ în funcție de care să se stabilească obligația administratorului de a convoca adunarea generală, condiții în care este greu de identificat acele situații care impun obiectiv convocarea adunării. Profesorul I.L.Georgescu⁸ cu referire la acest criteriu de demarcație rezuma următoarele soluții doctrinare: criteriul actelor care pun în pericol viața societății și criteriul actelor cu caracter excepțional, menționând că „hotărâtoare sunt în această materie limitele puse de statute , iar în cazul când lipsesc acestea, se vor trage toate consecințele principiilor, care guvernează raporturile dintre mandant (societate) și mandatar (administrator)”⁹.

Cum nu este oferit nici un criteriu de determinare a acestor cazuri considerăm că este necesară convocarea: a) în cazurile în care potrivit legii sau actului constitutiv respectiva atribuție este de competența exclusivă a adunării generale a asociațiilor; b) situațiile în care respectiva atribuție depășește limitele mandatului administratorului stabilite fie prin actul constitutiv, fie rezultând din dispozițiile c) cazurile în care, deși nu ne aflăm în una din situațiile enumerate anterior, administratorul¹⁰ consideră oportună

---

⁷ În privința societății pe acțiuni, dacă până la modificările aduse legii societăților comerciale prin Legea nr. 441/2006 nu era prevăzut nici un criteriu de distincție, în noua redactare a art. 142, consiliul de administrație este însărcinat cu îndeplinirea tuturor actelor necesare și utile pentru realizarea obiectului de activitate al societății, cu excepția celor rezervate de lege pentru adunarea generală a acționarilor; analiza nu putem să o facem din această perspectivă și pe acest temei de drept, odată ce art. 196¹ prevede că dispozițiile privitoare la administrarea societăților pe acțiuni nu se aplică societăților cu răspundere limitată.

⁸ I.L. Georgescu, *op. cit.*, vol. II, p. 312-313.

⁹ I.L. Georgescu, *op. cit.*, p. 313.

¹⁰ Dacă sunt mai mulți administratori art. 78 stabilește procedura ce trebuie urmată în cazul în care o anumită operațiune depășește limitele operațiunilor obișnuite comerțului, însă aceasta nu înlătură posibilitatea ca administratorii, în unanimitate, ca urmare a unei maxime prudente, să convoace adunarea asociațiilor pentru a evita producerea unui eventual prejudiciu.

convocarea adunării generale; aprecierea necesității se va face prin prisma noțiunilor de prudență și diligență, adică în concret să fii continuat efectuarea respectivei operațiuni fără convocarea adunării generale acționând cu bună-credință și în interesul societății, considerând în mod rezonabil că nu se impunea; urmează a se aplica pentru înlăturarea răspunderii administratorului „regula judecării de afaceri”¹¹.

Convocarea de către cenzori. Având în vedere dispozițiile art. 199 alin. 4 care stabilesc că dispozițiile prevăzute pentru cenzorii societăților pe acțiuni se aplică și cenzorilor din societățile cu răspundere limitată urmează a se aplica *mutatis mutandis* dispozițiile art. 164 alin. 1, inclusiv cu privire la pragul minim ce trebuie să-l dețină asociații ce reclamă faptele sau procedura ce o vor urma cenzorii.

Astfel, potrivit art. 164 alin. 1 și 2, în cazul în care acționarii reprezentând, individual sau împreună, cel puțin 5% din capitalul social (sau o cotă mai mică dacă se prevede în actul constitutiv) reclamă cenzorilor anumite fapte, iar aceștia din urmă constată că reclamația este întemeiată și urgentă, vor convoca adunarea generală pentru a prezenta observațiile lor. Dacă nu convoacă adunarea, cenzorii trebuie să pună în discuție reclamația la prima adunare, care va lua o hotărâre asupra celor reclamate. De precizat că potrivit art. 276 constituie infracțiune fapta cenzorului care nu convoacă adunarea generală în cazurile în care este obligat prin lege.

Pot asociații să convoace adunarea generală? Potrivit art. 195 alin. 2 „un asociat sau un număr de asociați, ce reprezintă cel puțin o pătrime din capitalul social, va putea cere convocarea adunării generale, arătând scopul acestei convocări”. Textul este neclar odată ce, deși prevede posibilitatea unui număr de asociați să solicite convocarea, nu se stabilește nici procedura exactă, nici efectele în caz de nerespectare a obligației. Se menționează doar că aceștia *vor putea cere convocarea* fără a se preciza cui și în ce condiții se face o astfel de cerere; indirect rezultă că o astfel de cerere se face administratorului, odată ce acestuia îi revine obligația de a convoca adunarea generală. Pe de altă parte, nu se stabilește nici sancțiunea, nici soluția pe care o au asociații în cazul în care nu se dă curs cererii.

Sub acest aspect opinia îmbrățișată de majoritatea doctrinei¹² este în sensul că aceștia pot solicita în temeiul art. 119 instanței de judecată autorizarea convocării sau în temeiul art. 1075 C.civ.¹³ și 1077 C.civ.¹⁴ obligarea administratorului la efectuarea convocării, fie, în caz de refuz, convocarea AGA direct de către instanță¹⁵.

În ceea ce ne privește, nu împărtășim o astfel de opinie, punctul nostru de vedere fiind acela că art. 195 alin. 2 trebuie interpretat în sensul că asociații sau un număr de

---

¹¹ Cu privire la acest subiect a se vedea R.I. Motica, L. Bercea, *De la business judgment rule la regula judecării de afaceri: în căutarea unei legături*, în *Ad honorem Stanciu D. Cârpenaru. Studii juridice alese*, Ed. C.H. Beck, București, 2006, p. 112-119.

¹² I. Schiau, în I. Schiau, T. Prescure, *Legea societăților comerciale nr. 31/1990. Analize și comentarii pe articole*, Editia a 2-a, Ed. Hamangiu, București, 2009, p. 533; I. Adam, C.N. Savu, *Legea societăților comerciale. Comentarii și explicații*, Ed. C.H. Beck, București, 2010, p. 689.

¹³ „Orice obligație de a face sau de a nu face se schimbă în dezdăunări, în caz de neexecutare din partea debitorului”.

¹⁴ „Nefiind îndeplinită obligația de a face, creditorul poate asemenea să fie autorizat de a o aduce la îndeplinire, cu cheltuiala debitorului”.

¹⁵ C. Predoiu, Gh. Piperea, în op. cit., p. 766.

asociații ce dețin cel puțin o pătrime din capitalul social vor putea convoca în mod direct adunarea generală, fără a mai solicita convocarea administratorilor. Susținerea noastră are în vedere caracterul societății, anume chiar dacă teoretic societatea cu răspundere limitată este considerată o societate mixtă, totuși caracterul *intuitu personae* este dominant în mai toate cazurile, asocierea fundamentându-se pe încrederea lor reciprocă. Pornind de la această realitate este anormal să solicite administratorului convocarea, mai ales în situația în care administratorul nici nu este asociat. Credem că asociatul nu poate fi asimilat unui acționar, primul nepierzând dreptul de control direct asupra societății, în timp ce în cazul celui din urmă simpla calitate de acționar nu-i conferă nici un control direct, cu excepția drepturilor recunoscute de lege. În modalitatea de reglementare a art. 119 identificăm argumente logice, legiuitorul stabilind filtrul necesar dintre acționari și administratori pentru că societățile pe acțiuni sunt societăți cu număr mare de persoane, care nu au legătură cu activitatea curentă a societății; simpla calitate de acționar nici măcar accesul/amestecul în administrarea curentă nu-i permite, în timp ce în cazul societăților cu răspundere limitată, asociații chiar neadministratori se implică constant în activitatea societății¹⁶. Soluția propusă de noi este aplicabilă și situațiilor des întâlnite când asociații sunt și administratori.

Cu excepția unei interpretări gramaticale ce ar conduce la concluzia că verbul „a cere” presupune „a te adresa cuiva pentru a-l convinge să îndeplinească o dorință”, nu vedem alt argument pentru a nu considera interpretarea noastră mai aproape de funcționabilitatea formei societății. Poate nu este întâmplător că legiuitorul a înțeles în cazul societăților pe acțiuni să reglementeze în art. 119 situația în care nu se dă curs solicitării de convocare, iar în cazul societății cu răspundere limitată să nu facă nici o precizare, nici măcar o trimitere așa cum am înțeles în cazul acțiunii în anularea hotărârii în art. 196. Preferăm în locul unei interpretări gramaticale restrictive și în contra naturii formei de societate, o interpretare teleologică care corespunde intereselor societății și asociaților.

Considerăm că dispozițiile art. 199 alin. 5 constituie un temei suficient pentru a recunoaște această calitate și asociaților. Art. 199 alin. 5 menționează în lipsă de cenzori sau, după caz auditor financiar, fiecare dintre asociați, care nu este administrator al societății, va exercita dreptul de control pe care asociații îl au în societățile în nume colectiv. Așadar, în astfel de cazuri, practic i s-a recunoscut asociatului un drept de control deplin, identic cu cel al asociaților în regimul unei societăți în nume colectiv.

Tot din această perspectivă am stabilit în baza art. art. 199 alin. 4 raportat la art. 164 alin. 1 că un cenzor are posibilitatea să convoace adunarea generală, astfel că dacă societatea cu răspundere limitată nu are cenzor (și aceasta sunt majoritatea cazurilor) ar fi absurd să nu recunoaștem această posibilitate și asociatului neadministrator care în virtutea art. 199 alin. 5 exercită un control deplin; considerăm *a fortiori* că are calitatea de a convoca adunarea generală a asociaților și un asociat neadministrator în condițiile specificate.

Interpretarea propusă de noi mai găsește sprijin și în alt text de lege, anume art. 275 alin. 1 pct. 2 potrivit căruia constituie infracțiune fapta administratorului care nu convoacă adunarea generală în cazurile prevăzute de lege sau încalcă dispozițiile art. 193 alin. 2. Dacă legiuitorul ar fi prevăzut un mecanism deplin pentru ca administratorul să fie singurul căruia să i se ceară convocarea și aceasta să dea curs, implicit ar fi stabilit și o

---

¹⁶ Dreptul de control al asociaților neadministratori rezultă din și în condițiile art. 199 alin. 5.

sanctiune pe măsură, însă observăm că și din perspectiva răspunderii penale nu a fost dată cuvenita atenție, neprevăzând o astfel de răspundere.

Este atrasă răspunderea penală când administratorul nu convoacă adunarea în cazurile prevăzute de lege și analizând textul ce instituie o astfel de obligație, anume art. 195 alin. 1 constatăm că trebuie să convoace „cel puțin o dată pe an sau de câte ori este necesar”; nu s-a stabilit că subzistă obligația de convocare și când primește o solicitare din partea unui asociat sau mai multor asociați ce dețin o pătrime din capitalul social, astfel că nu-i poate fi atrasă răspunderea pentru o astfel de situație ce nu constituie în viziunea legiuitorului o obligație legală.

Modalitatea de convocare. Convocarea adunării se va face în forma prevăzută în actul constitutiv, iar în lipsa unei dispoziții speciale, prin scrisoare recomandată, cu cel puțin 10 zile înainte de ziua fixată pentru ținerea acesteia, arătându-se ordinea de zi.

Convocarea se expediată la adresele menționate în registrul asociațiilor (art. 198 alin. 1).

Asociații au deplină libertate să stabilească prin actul constitutiv forma modalității de convocare; aceștia pot să stabilească altă formă sau să adauge o altă condiție cumulativă pe lângă cea a scrisorii recomandate, cum ar fi și convocarea prin e-mail. De observat totuși că soluția indicată în lege este în concordanță și cu forma de societate care în cele mai multe cazuri are un număr mic de asociați și care se cunosc, astfel că alte formule de convocare (prin publicitate etc) nu se justifică, ci, dimpotrivă, ar dăuna.

Termenul de convocare. Asociații nu pot să prevadă un termen mai mic decât cel stabilit prin art. 195 alin.3, respectiv termenul de 10 zile în care trebuie convocată adunarea.

Deși se menționează expres că respectiva convocare se face cu cel puțin 10 zile înainte de ziua fixată, totuși nu rezultă dacă cele 10 zile trebuie să existe între data depunerii la poștă de către expeditor și data adunării¹⁷ sau, dimpotrivă, cele 10 zile trebuie să existe între data recepționării (data poștei) de către asociatul destinatar și data adunării generale. Textul este generic: „convocarea se va face (...) cu cel puțin 10 zile înainte de ziua fixată”.

Cum am stabilit acest termen are caracter imperativ, implicit ar trebui să considerăm că cea din urmă interpretare este corectă, zece zile trebuind să fie asigurate între data recepționării și data adunării; în acest fel se asigură dreptul la informare al asociatului și posibilitatea reală de a participa, fiind un termen unic, ușor de verificat și, totodată, rezonabil în viziunea legiuitorului, dar și a practicii comerciale;

A susține teza contrară, ar însemna să lăsăm loc interpretărilor, a invocării unui eventual abuz al unui asociat administrator în această privință, a existenței unor termene diferite și uneori insuficiente în funcție de domiciliul asociațiilor etc.

Conținutul convocării. Din art. 195 rezultă că în convocator se vor menționa: data adunării generale a asociațiilor¹⁸ (cu indicarea orei) , ordinea de zi și locul adunării (sediul societății). Cum alte elemente obligatorii nu rezultă, urmează a detalia fiecare

¹⁷ În acest sens C. Predoiu, Gh. Piperea, în *op. cit.*, p. 766; I. Adam, C.N. Savu, *op. cit.*, p. 691.

¹⁸ C.S.J., secția comercială, decizia nr. 798/1996, în *Buletinul Jurisprudenței. Culegere de decizii pe anul 1996*, Ed. Proema, 1997, p. 232.

aspect în parte. De asemenea, în convocator trebuie menționată persoana care face convocarea, indicându-se calitatea acesteia.

Ordinea de zi. În convocator trebuie prevăzută ordinea de zi cu menționarea expresă a tuturor problemelor, astfel încât asociații să poată să se pregătească, să se informeze pentru a vota în cunoștință de cauză, evitându-se surprizele și facilitându-se o informare corectă. Hotărârea adoptată cu privire la o problemă ce nu a fost menționată în convocator este nulă¹⁹, cu excepția cazului în care asociații au votat-o în unanimitate.

Nu este suficientă o simplă enumerare, ci, în funcție de circumstanțe, se impune o explicare rezonabilă a problemelor ce vor fi supuse dezbaterii²⁰ tocmai pentru a se informa în mod corespunzător asociații²¹. Cu toate acestea, s-a susținut, în sensul apărării interesului societății, că revocarea administratorului se poate hotărî chiar dacă nu a figurat în convocator²².

Trebuie să se evite formulări generice, cum ar fi spre exemplu „diverse” sau „probleme diverse”, acestea neinformând sub niciun aspect ceea ce urmează a se decide, iar scopul lor este doar „să adoarmă conștiința acționarilor, îndemnându-i să renunțe a lua parte la adunare sau să nu se pregătească, să nu se documenteze”²³.

Odată făcută publică ordinea de zi, ea nu mai poate fi retrasă indiferent de justificare²⁴. În cazul societății cu răspundere limitată nu există o procedură de modificare a ordinii de zi, ulterior expedierii convocării. Nu există reglementată o procedură prin care asociații să solicite introducerea unor noi puncte pe ordinea de zi ca în cazul art. 117¹. Nici nu ar fi posibil din perspectiva termenului prea scurt. Cu toate acestea dacă din dezbateri reiese necesitatea supunerii la vot a altor aspecte, adunarea poate include pe ordinea de zi acea problemă și să o voteze; dacă sub acest aspect în privința societăților pe acțiuni există opinii divergente²⁵, considerăm că în privința societăților cu răspundere limitată trebuie să acceptăm posibilitatea includerii și votării și a altor puncte noi pe ordinea de zi, cu atât mai mult cu cât nu există o procedură de includere a unor noi puncte pe ordinea de zi până la data ținerii adunării; evident că o astfel de posibilitate există numai cu îndeplinirea condițiilor de cvorum și majoritate stabilite de lege sau de actul constitutiv și fără ca în acest fel să se exercite un abuz de majoritate.

Când în ordinea de zi figurează propuneri pentru modificarea actului constitutiv, convocarea va trebui să cuprindă textul integral al propunerilor. Respectarea acestei cerințe trebuie realizată pentru informarea corespunzătoare a asociaților, fără a oferi surprize și pentru a oferi suportul unor dezbateri în cunoștință de cauză²⁶.

În cazul în care pe ordinea de zi figurează numirea unor administratori care nu sunt asociați, în convocare se vor menționa informații cu privire la numele, localitatea de domiciliu și calificarea profesională a persoanelor propuse pentru funcție.

---

¹⁹ Tribunalul București, Secția comercială, sentința 1063/2005 și decizia nr. 1063/2005, în Cristina Cucu, Marilena-Veronica Gavriș, Cătălin-Gabriel Bădoiu, Cristian Haraga, *op. cit.*, p. 223-224

²⁰ Curtea Supremă de Justiție, Secția comercială, decizia nr. 2685/2002, R.D.C. nr. 7-8/2002, p. 342.

²¹ Sorin David, în *op. cit.*, p. 357.

²² Ph. Merle, *Droit commercial. Sociétés commerciales*, Dalloz, Paris, 1998, p. 400.

²³ I.L. Georgescu, *op. cit.*, vol. II, p. 330.

²⁴ I.L. Georgescu, *op. cit.*, vol. II, p. 396.

²⁵ În sensul acceptării unei astfel de posibilități a se vedea Sorin David, în *op. cit.*, p. 358; în sens contrar

I.L. Georgescu, *op. cit.*, vol. II, p. 393.

²⁶ L. Săuleanu, *op. cit.*, 134-135.

Locul ținerii adunării. Convocarea va cuprinde locul unde se ține adunarea asociațiilor. Dacă în convocator nu se prevede o anumită locație, se prezumă că adunarea se va desfășura la sediul societății, adică la adresa menționată în registrul comerțului. Dacă în convocator se prevede expres că adunarea este convocată la sediul societății, nu mai este necesară menționarea adresei, prezumându-se că asociații cunosc adresa la care societatea își are sediul social. Prin sediul societății se înțelege sediul social și nu sediul principal.

Textul art. 195 alin. 1 menționează că adunarea se convoacă la sediul societății, context în care ne punem întrebarea dacă poate fi făcută convocarea și în altă locație. Circumstanțierea nu este întâmplătoare, odată ce în cazul societăților pe acțiuni legiuitorul a preferat să folosească cuvântul „loc” (art. 117 alin. 6).

Nuanțând puțin interpretarea, observăm că textul art. 195 alin 1 stabilește că „administratorii sunt obligați să convoace adunarea asociațiilor la sediul social”, astfel că *per a contrario* în cazul altor persoane ce convoacă adunarea asociațiilor este posibilă menționarea altui loc.

S-a apreciat că și administratorii pot să convoace adunarea într-un alt loc decât la sediul societății dacă aceasta este în interesul societății sau asociații își exprimă acordul expres sau tacit, acord ce rezultă din participarea la adunare fără a se invoca această neregularitate²⁷.

Important este ca în convocator să fie menționată adresa corectă unde urmează a se desfășura adunarea, iar prin convocarea în altă locație decât cea a sediului nu trebuie să se urmărească împiedicarea participării unor asociați sau indicarea necorespunzătoare a adresei locației să fie ambiguă; astfel de aspecte urmează a fi apreciate de instanța de judecată ori de câte ori un asociat lipsă formulează o acțiune în anulare invocând motive de acest gen; cu toate acestea, nu există nici un impediment în a se considera legală convocarea și desfășurarea unei adunări, spre exemplu, la domiciliul unui administrator sau unui asociat, în lipsa unui spațiu adecvat la sediul societății și fără ca prin aceasta să se îngreuneze ori să se împiedice accesul la adunare; deci, nu este anulabilă o hotărâre a adunării doar pentru simplul motiv că aceasta a fost convocată la domiciliul unui administrator dacă adresa a fost menționată în convocator și este în interesul societății sau condițiile reale o impun.

Prin locul ținerii adunării se înțelege localitatea și nu locația. Localitatea în care este convocată adunarea trebuie să fie cea a sediului societății, hotărârea luată în urma convocării în altă localitate fiind lovită de nulitate absolută²⁸.

Este posibilă menționarea termenului de întrunire pentru a doua adunare? În cazul societăților pe acțiuni este aplicabil art. 118 care menționează expres că în înștiințarea pentru prima adunare generală se va putea fixa ziua și ora pentru cea de-a doua adunare, când cea dintâi nu s-ar putea ține. Întrebarea care s-ar pune este dacă în cazul societăților cu răspundere limitată avem o astfel de posibilitate?

---

²⁷ C. Predoiu, Gh. Piperea, în *op. cit.*, p. 766; I. Adam, C.N. Savu, *op. cit.*, p. 690.

²⁸ Este exceptat cazul în care hotărârea este luată în altă localitate de către toți acționarii; nu trebuie ca toți acționarii să fi fost de acord cu cele aflate pe ordinea de zi, ci important este ca nici un acționar să nu fi contestat că adunarea se ține în altă localitate.

Jurisprudența a reținut că „nimic nu-i împiedică pe administratori ca, anticipând această situație, să convoace, prin același convocator, două adunări generale distincte și succesive, ce-a de a doua urmând a se ține numai în ipoteza în care prima nu ar putea lua o hotărâre în condițiile de majoritate cerute de lege”²⁹.

Doctrina s-a pronunțat asupra acestui aspect, unii autori reținând că este posibilă, în ciuda unei analize *ad litteram*, fixarea celei de-a doua adunări, fiind astfel preîntâmpinată și situația în care prima adunare generală nu ar putea adopta valabil o hotărâre³⁰, alți autori³¹ atrăgând atenția cu privire la redactarea defectuoasă a textului de lege.

Este adevărat că la prima vedere nu ar exista impedimente să considerăm posibilă și utilă stabilirea și celei de a doua adunări în cazul în care prima adunare generală nu poate hotărî din cauza majorității cerute, însă trebuie să descifrăm natura dispoziției, scopul, dar și condițiile de aplicare.

Evident, că nu excludem posibilitatea ca în prima adunare să se menționeze cu respectarea celorlalte condiții și data celei de-a doua, însă această a doua convocare oricum trebuie convocată din nou. Simpla mențiune în primul convocator nu este suficientă. Așadar, considerăm o astfel de posibilitate este interzisă expres de legiuitor prin art. 193 alin. 3 în care se menționează că „dacă adunarea legal constituită nu poate lua o hotărâre valabilă din cauza neîntrunirii majorității cerute, adunarea convocată din nou poate decide asupra ordinii de zi, oricare ar fi numărul de asociați și partea din capitalul social reprezentată de asociații prezenți”.

Legiuitorul a stabilit imperativ că adunarea va fi convocată „din nou”, explicația găsind-o în intenția de a proteja asociații ce au lipsit și de a le asigura un drept la informare eficient și deplin. Într-o astfel de situație convocatorul va trebui să conțină aceleași elemente ca și cel comunicat pentru prima adunare și mai mult, considerăm că se impune a rezulta din cuprinsul convocării că aceasta este a doua convocare fiind urmarea neîntrunirii majorității cerute; o astfel de cerință, deși pare exagerată, totuși credem că este necesară tocmai pentru a fi în concordanță cu voința legiuitorului; această modalitate aleasă are în vedere tocmai evitarea situațiilor în care primul convocator nu a ajuns la destinatar sau asociatul este în imposibilitate de a se prezenta și totodată a eliminat neajunsurile ce ar fi decurs din fixarea celei de-a doua convocări chiar a doua zi, așa cum este posibil în cazul societăților pe acțiuni.

Revenind la analiza condițiilor avute în vedere de art. 193 alin. 3 se impune a delimita cazurile în care a doua convocare este obligatorie.

Plecăm în această analiză de la singurul punct de vedere³² exprimat *in extenso* pe acest subiect în doctrină și care subliniază că prevederea legală nu este pe deplin lămuritoare.

Astfel, art. 193 alin. 3 face referire la neîntrunirea majorității cerute, iar pe de altă parte dispozițiile ce reglementează adunarea generală a asociaților la societatea cu răspundere limitată nu prevăd obligativitatea unui cvorum³³, adică a unei anumite prezențe a asociaților, așa cum este cazul dispozițiilor privitoare la societățile pe acțiuni.

²⁹ Î.C.C.J., Secția comercială, decizia nr. 289 din 19 ianuarie 2007 apud I. Schiau, în *op. cit.*, p. 527.

³⁰ I. Adam, C.N. Savu, *op. cit.*, p. 690; C. Cucu, M.-V. Gavriș, C.-G. Bădoiu, C. Haraga, *op. cit.*, p. 435.

³¹ I. Schiau, în *op. cit.*, p. 527-528.

³² Idem

³³ Cvorumul este pragul minim valoric ce trebuie reprezentat în adunare. Stabilirea de către legiuitor a unor limite minime de cvorum și de majoritate pentru vot (cazul societăților pe acțiuni) au ca scop mobilizarea

Art. 192 prevede doar două noțiuni: unanimitatea și majoritatea absolută a asociațiilor și părților sociale.

Comparând textele de lege, pe bună dreptate, s-a susținut³⁴ că problematica unei a doua convocări nu se pune în cazul adunărilor generale ce au ca obiect modificarea actelor constitutive, în acest caz fiind necesar votul tuturor asociațiilor, adică întrunită unanimitatea.

Așadar, analizăm doar adunările care au pe ordinea de zi alte atribuții.

Deși am precizat că un cvorum nu este impus de lege în cazul societăților cu răspundere limitată, vom constata că un astfel de cvorum de prezență rezultă indirect, odată ce cauzele neluării unei hotărâri pot să fie două:

- fie nu au fost asociați suficienți și care să reprezinte majoritatea absolută a asociațiilor și a părților sociale;
- fie, deși au fost asociați suficienți ce reprezentau majoritatea absolută, supunând la vot, rezultatul nu a condus la luarea hotărârii cu majoritatea cerută.

În opinia autorului citat³⁵, se consideră prevederea incompletă, în primul rând, pentru că nu se distinge între cele două situații mai sus prezentate, iar pe de altă parte nu rezultă în ce condiții de majoritate poate hotărî adunarea generală din nou convocată sugerând mai multe posibilități, respectiv:

a) cu aceeași majoritate absolută a asociațiilor și a părților sociale; soluția nu este posibilă odată ce chiar art. 193 alin. 3 menționează că la a doua adunare se decide oricare ar fi numărul de asociați și partea din capital reprezentată;

b) numai cu majoritatea absolută a asociațiilor prezenți; soluția nu poate fi adoptată neexistând un temei în acest sens, dimpotrivă legea instituind prin art. 192 alin. 1 regula dublei majorități implicit a înțeles să nu existe cazuri de disociere a acestor criterii (asociați și părți sociale);

c) numai cu majoritatea absolută a părților sociale reprezentate la a doua convocare; soluția este *de plano* respinsă cu argumentele arătate mai sus la pct. b); și

d) cu majoritatea absolută a asociațiilor prezenți și a părților sociale reprezentate la a doua convocare; aceasta este singura soluție ce s-ar impune, deși se consideră că nu este consacrată expres; așadar, raportarea trebuie să o facem la realitatea concretă, adică luând în calcul doar asociații prezenți și părțile sociale reprezentate.

Din punctul nostru de vedere această soluție, care își găsește un fundament în cerința dublei majorități reglementată special pentru societățile cu răspundere limitată, totuși nu o împărtășim; considerăm că tocmai folosirea de către legiuitor a expresiei „oricare ar fi numărul de asociați și partea din capitalul social reprezentat” trebuie interpretată în sensul că s-a dorit în această ipoteză renunțarea la regula dublei majorități și să faciliteze luarea unei hotărâri și a se evita blocajul ce-l presupune rigoarea regulii impuse prin art. 192 alin. 2. Tocmai pentru că discutăm de luarea unei decizii ce nu implică modificarea, ci despre aspecte privind activitatea curentă comercială, legiuitorul a considerat prioritară luarea deciziei pentru funcționarea societății. În consecință interpretarea noastră este în sensul că la a doua adunare urmează a se vota și hotărî ținând cont doar de numărul de voturi conform art. 193 alin.1.

---

acționarilor și asigurarea participării acestora la adunările generale; astfel de limite sunt minime, acționarii au posibilitatea de a stabili în actul constitutiv limite mai mari de cvorum și de majoritate pentru vot..

³⁴ I. Schiau, în *op. cit.*, p. 527-528.

³⁵ I. Schiau, în *op. cit.*, p. 528.